

Toimielin	Kymen jätelautakunta
Hyväksymispäivämäärä ja pykälä	23.2.2023
Vastuuhenkilö	Jätehuoltopäällikkö Katja Kangas

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vuodelta 2022

Kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kymen jätelautakunta toimi vuonna 2022 yhdeksän kunnan alueellisena jätehuoltoviranomaisena, jonka isäntäkunta on Kouvola. Vuonna 2023 yksi kunta lisää liittyi jätelautakuntaan. Tätä valmisteltiin jo vuoden 2022 puolella. Jätelautakunnan sisäisestä valvonnasta vastaa jätehuoltopäällikkö. Kymen jätelautakunta kuuluu Tekniikka- ja ympäristö -toimialaan ja Yhdyskuntatekniikan palveluun. Palveluyksikön nimi on Alueellinen jätehuolto. Yksikössä työskentelee jätehuoltopäällikön lisäksi vakituisesti Kymen jätelautakunnan suunnittelija, rekisterivastaava ja hallintopalveluiden hallintosihteeri. Lisäksi 15.8.-31.12.2022 oli palkattuna projektityöntekijä kompostointirekisterin perustamista varten. Sama henkilö jatkaa vuoden 2023 ajan Yhdyskuntatekniikka –palvelun toimistosihteerinä, josta 60 % rahoituksesta tulee Kymen jätelautakunnalta.

Jätehuoltoviranomaisen tehtävät ovat jätelain mukaisia. Jätehuoltopäällikkö ja Kymen jätelautakunnan suunnittelija toimivat virkavastuulla. Virkavastuu koskee myös jätelautakunnan jäseniä. Jätelautakunta noudattaa toiminnassaan Kouvolan kaupungin hallintosääntöä. Lautakunnan toimintaa ohjaavat myös lautakuntasopimus. Jätelautakunnalla on työkalunaan jätelain lisäksi sen nojalla annetut Kymen jätelautakunnan jätehuoltomääräykset ja jätemaksutaksa, jotka ohjaavat esim. viranhaltijapäätösten tekoa ja tuovat tasapuolisuutta asiakaspalveluun. Jätelautakunta on päättänyt myös perusteista jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseksi. Näitä perusteita noudatetaan viranhaltijapäätösten valmistelussa. Lautakunta onkin päättänyt, ettei se halua tiedoksi tehtyjä viranhaltijapäätöksiä niiden suuren määrän (1221 kpl v. 2022) ja säännönmukaisuuden vuoksi. Päätökset viedään päätöstyypeittäin ja kunnittain lukumäärätasolla tiedoksi lautakunnan kokouksiin.

Toiminnassa on melko vakiintuneet prosessit, mutta niitä ei juuri ole kuvattu prosessikuvauksin. Tässä olisi kehittämistä, mutta se vaatii aikaresurssia. Toiminnassa on panostettu vuonna 2022 jätelain muutosten käytäntöön viemiseen, mm. Jätemaksutaksa ja Jätehuollon palvelutasomääritys on päivitetty ja jätehuoltomääräysten uudistustyö käynnistetty. Lisäksi kehitettiin uutta kompostointirekisteriä ja kompostointi-ilmoitusten vastaanottoa. Isot muutokset ovat muuttaneet hieman työnkuvia ja on ollut ns. ylimääräistä työtä runsaasti. Tämä on voinut horjuttaa käytäntöjä ja aiheuttaa epäselkeyttä toiminnassa viime vuonna. Tehtävänkuvauksia päivitetään tarpeen mukaan, kun työnjakoa uudistetaan tarvittaessa työmäärän kasvamisen tai toimintatapojen kehittämisen myötä.

Sisäisen valvonnan perusteet ovat kaupunkikonsernin antamissa ohjeissa. Henkilöstöllä ovat käytössä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet sekä muut toimintaa ohjaavat konsernin säännöt. Lisäksi asioita käsitellään johtamispalavereissa, joita järjestetään säännöllisesti. Toimialan johtoryhmä kokoontuu viikoittain, palvelun johtoryhmä kahden viikon välein. Palveluyksikön tiimipalaverit ovat pääsääntöisesti kahden viikon välein. Palvelun yhteistyökokous

on pääsääntöisesti kerran kuukaudessa. Lisäksi tiedotusta ja viestintää tehdään mm. sähköpostitse ja Teamsin välityksellä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Merkittäviä puutteita ei ole havaittu. Asiakkailta voi kielteisen päätöksen saatuaan olla erilainen näkemys asiasta. Yhdestä viranhaltijapäätöksestä on valitettu vuonna 2022. Valitus hylättiin hallinto-oikeudessa. Yhdestä lautakunnan jo aiemmin tekemästä päätöksestä tehdystä valituksesta tuli vuonna 2022 ratkaisu, jossa hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Vuodelle 2022 asetetut tavoitteet toteutuivat melko hyvin. Tavoitteiden ja talouden toteutuminen on selvitetty lautakunnan tilinpäätöksessä ja niitä seurattiin myös osavuosikatsausten yhteydessä. Lisäksi toimintaa seurataan kuukausikatsauksissa, palvelun johtoryhmässä ja palveluyksikön tiimipalavereissa. Merkittäviä virheitä budjetoinnissa ei ole aiheutunut.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskit on määritetty siten, että on päätelty, mikä voisi estää asetetun tavoitteen toteutumisen. Toiminnan riskit ovat varsin käytännöllisiä kuten resurssipula tai erilaisten näkemysten kohtaamattomuus. Riskien kartoitusta voisi jatkossa pohtia, onko se tehty riittävän kattavasti ja kaikkien ohjeiden mukaisesti. Riskienhallinnan seurantavastuu on jätehuoltopäälliköllä.

Työn vaarojen arviointi –riskikartoitus on päivitetty helmikuussa 2022. Tähän on osallistunut yksikön henkilöstön lisäksi myös työsuojeluvastuu.

Sopimustoiminta

Sopimuksien tarve pitää selvittää. Tällä hetkellä ei ole yhtään varsinaista sopimusta laadittu tai syötetty Cloudiaan. Mahdollisesti tarve ainakin yhdelle sopimukselle.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Palveluyksikön henkilökunta teki yhteisen itsearvioinnin vuodesta 2022 sisäisen valvonnan lomakkeen avulla 24. ja 27.1.2023. Lisäksi jätehuoltopäällikkö keskusteli lomakkeen sisällöstä ja arvosanoista controllerin kanssa. Arvioinnin perusteella sisäinen valvonta vuonna 2022 oli parantunut vuoden 2021 tasosta 3,4 arvosanaan 3,8. Arvioinnin perusteella sisäinen valvonta on hyvällä tasolla. Vuonna 2021 se on arvioitu olevan tyydyttävällä tasolla.

Tavoitteiden ja mittareiden asettamisen ja seurannan sekä riskien tunnistamisen puutteita vuodelta 2021 on korjattu ja tämä on nostanut arvosanaa. Arvioinnin yhteydessä keskusteltiin, että mittarit pitää tarkastella, kuvaavatko ne riittävän hyvin toiminnan tuloksellisuutta.

Toisaalta myös jätelain muutokset (mm. biojätekeräyksen alkaminen, kompostointi-ilmoitukset, kuljetusjärjestelmämuutokset) ja uusien jätehuoltomääräysten valmistelu ovat tuoneet muutoksia ja myös epäselkeyttä toimintaan. Toimintatapoja on pitänyt tarkastella uudelleen melko useasti vuoden aikana. Tiedonhallintamallityön avulla saadaan mahdollisesti kehitettyä prosessikuvausta.

Joidenkin muutosten ennakoitiin on ollut vaikeaa ja valtakunnallinen tiedotus on tuonut myös omat haasteensa, kun asukkaat ovat saaneet ristiriitaista tietoa mm. iltapäivälehtien ja sosiaalisen median kautta. Myös omassa ulkoisessa tiedottamisessa on vielä parannettavaa tiedotuskanavien käytön suhteen ja tiedotuksen rutinoitumisessa. Kymenlaakson Jäte Oy:n ja kuntien kanssa tehtävä yhteistyö on tiedottamisessa ja myös muussa toiminnassa erittäin tärkeää. Yhteistyö onkin lisääntynyt paljon ja toimii hyvin etenkin jäteyhtiön osalta. Kuntien kanssa pitää yhteistyötä vielä parantaa.

Toiminnan sitominen kaupunkistrategian toteuttamiseen ja niiden yhteyden ymmärtäminen on viranomaistyössä ja usean kunnan kanssa toimittaessa haastavaa. Tavoitteiden asettamisen yhteydessä voisi tarkemmin pohtia niiden yhteyttä strategiaan.

Myös sopimusten tarve tulee tarkistaa. Päätösten vaikutusten arviointia tehdään jatkuvasti, muttei olla tehty asiaa virallisesti "evauksena" eli ennakkovaikutusten arviointina. Toiminnan yhtenä työkaluna/raportointijärjestelmänä toimii jätteenkuljetusrekisteri. Sieltä pitäisi voida saada helpommin erilaisia raportteja ulos.

Työtyytyväisyyden seuranta on hyvällä tasolla, mutta henkilöstö toivoo konkreettisempia toimenpiteitä ja niiden toteutumisen seuranta työtyytyväisyyden kasvattamiseksi.